SEDAM PROPOVIJEDI MRTVIMA

od Basilidesa iz Aleksandrije, grada gdje je Zapad dodirnuo Istok

Zapisao
CARL GUSTAV JUNG

UVOD

Ideja je jedina realnost

Knjigu "Sedam propovijedi mrtvima" napisao je Carl Gustav Jung, ali pod toliko neobičnim okolnostima da se sakrio iza pseudonima Basilidesa iz Aleksandrije, imena slavnog gnostika iz I. stoljeća poslije Krista. Evo što se dogodilo.

Godine 1913. Jung je raskinuo suradnju sa Sigmundom Freudom. Razloga je bilo nekoliko. Na površini tinjao je sukob oko Jungove mladalačke strasti za okultnim koju Freud nije odobravao, ali stvarni sukob izazvan je različitim razumijevanjem libida. Za Freuda radilo se o seksualnoj energiji, za Junga općoj psihičkoj energiji, što je uz sukog dva snažna karaktera koja ne

trpe dominaciju partnera moralo završiti razlazom. Odlazak Freuda, za Junga je značio i odlazak većine dugogodišnjih prijatelja i suradnika, koji nisu smogli snage da pokušaju razumjeti "slabost" mladog psihologa prema hermetičkim znanjima. Jung je tako iznenada ostao usamljen, neshvaćen i u velikoj psihološkoj krizi, nalik na svoje pacijente koje je tada već uspješno liječio. Samotnjaštvo i beznađe razvuklo se i trajalo, danima, mjesecima, godinama. Psihoanalitičar i liječnik bio je pred mentalnim slomom. Godine 1916. njegova obiteljska kuća nalikovala je na scenu kakvog filma strave u kojem su članove Jungove obitelji maltretirala nevidljiva, netjelesna bića, nepoznate i zastrašujuće energije.

Svi članovi obitelji Jung imali su priviđenja. Slike u velikoj kući padale su bez ikakvog razloga sa zidova, a čudni zvuci iz nepoznatog izvora odzvanjali su sobama. Jednoga dana, oko podneva, dok su ručali u vrtu kuće, ulazno zvono je počelo snažno zvoniti iako nikoga nije bilo pred vratima, što su jasno vidjeli, Jung, zapanjena obitelj i posluga.

Strah i nelagoda zavladali su ukletom kućom. Bojali su se svi osim samog Junga. Odlučio se uhvatiti u koštac s nepoznatim silama. On je vrijeme usamljenosti koristio za poniranje u svoj unutarnji svijet, u tamne hodnike nesvjesnog gdje se susretao s nepoznatim silama koje je u pokušaju razumijevanja izvlačio na svjetlost svijesti. A parapsihološki fenomeni, s kojima se susretao još od ranog djetinjstva i mladosti, kada je jedne noći pokraj jezera između Pavie i Verone u budnom i trijeznom

stanju razgovarao s duhovima predaka, dali su mu neobičnu ideju.

Jung je imao snažan predosjećaj da njegove unutarnje blokade, mentalne i osjećajne, izazivaju čudna nadnaravna zbivanja. Energiju koju je kočio unutar sebe morao je pustiti na slobodu. Odlučio se na neobičan korak, sasvim u skladu sa svojom prirodom. Kako se u radu s pacijentima služio i hipnozom, doveo je sebe u stanje transa, oslobodio nesvjesni dio svojeg bića i prepustio se takozvanom automatskom pisanju. Jung je poput medija primao i zapisivao poruke. S neke više razine rekli bi moderni mistici, iz kolektivnog nesvjesnog odgovorio bi im Jung.

Slavni psihoterapeut je u transu bio tri dana, a sadržaj poruka koje je cijelo to vrijeme primao i zapisivao nazvao je "Sedam propovijedi mrtvima". Odmah ih je dao tiskati i objaviti, ali pod pseudonimom Basilidesa Aleksandrijskog, slavnog gnostika iz Prvog stoljeća poslije Krista. Nikada nije razjašnjeno je li u stanju nesvjesnog Jung možda uistinu stupio u kontakt sa gnostikom i zapravo ispravno potpisao "Propovijedi".
Uglavnom, tek poslije njegove smrti objavljeno je kako je baš on autor ove neobične knjige pisane stilom i jezikom proroka. Propovijedi zapravo opisuju ljudski napor i patnju u Osobnom duhovnom sazrijevanju, dok pojedinac, mučno, korak po korak korača Stazom samorazvoja. Knjiga počinje riječima:

"Mrtvi se vratiše iz Jerusalema gdje ne nađoše ono što su tražili. Moljahu me da ih pustim i tako ja započeh svoje učenje."

I dalje:

"Postoji Bog kojeg ti ne znaš, jer ga je zaboravio ljudski rod. Mi ga nazivamo njegovim imenom Abraksas... Abraksas stoji iznad sunca i iznad vraga. On je nevjerojatna vjerojatnoća, nestvarna stvarnost... On je snaga, trajanje, promjena... Teško je otkriti njegovo biće. Njegova moć je najveća, jer čovjek ga opaziti ne može. Iz sunca on izvlači beskrajno dobro; iz vraga beskrajno zlo: a iz njega dolazi ŽIVOT neodredljivi, majka dobra i zla..."

I još:

"Što sunčani bog govori to je život.
Što vrag govori to je smrt."

Abraksas izgovara riječ život i smrt u isto vrijeme, on začinje i istinu i laž, dobro i zlo, vlada svjetlom i mrakom, istim djelom i zakonom. Abraksas je zapravo bog, vladar svijeta materije, spoj suprotnosti, jin i jang, svjetlost i tama, dobro i zlo.

"On je blistav kao lav u trenutku kada obara svoju žrtvu.
On je lijep kao proljetni dan.
On je veliki bog Pan i također mali.
On je čudovište podzemnog svijeta, polip s tisuću krakova, čvor isprepletenih zmija, mahnitost.

On je hemafrodit najranijeg nastanka.
On je bog žaba i krastača koje žive u vodi i izlaze na suho, čiji se kreket javlja u podne i u ponoć.
On je obilje koje traži sjedinjenje s prazninom.
On je sveto začeće.
On je ljubav i ubojica ljubavi.
On je svetac i njegov izdajnik.
On je najsjajnija svjetlost dana **i najtamnija noć ludila.**
Pogledati ga znači oslijepiti.
Saznati ga znači oboljeti.
Obožavati ga znači smrt.
Plašiti ga se, to je mudrost.
Ne odupirati mu se, to je iskupljenje..."

Po mnogim poznavateljima Jungovog cjelokupnog djela, "Sedam propovijedi mrtvima" vezivna je nit koja se provlači kroz cijeli njegov kreativni život, znanstveni, ezoterijski, umjetnički. Sve što je radio i govorio svoje objašnjenje ima u "propovijedima" koje je izgovorio u transu.

O svom radu sam Jung kaže: "Danas nitko ne obraća pažnju na ono što je iza riječi, na ideje koje su u njihovoj osnovi. A ipak, ideja je jedina realnost. Cijeli moj rad je zapravo davanje novih imena tim idejama, tim realnostima. Pogledajmo, naprimjer, riječ "nesvjesno". Baš sam pročitao knjigu kineskog Zen-budiste. I izgleda mi da mi govorimo o istoj stvari i da je jedina razlika među nama što smo istu realnost nazvali različitim imenom. Na ovaj način uporaba riječi "nesvjesno" nije ono što je važno; važna je ideja koja leži iza riječi."

Jung je rođen u obitelji svećenika, dobio primjeren kršćanski odgoj, ali kada je početkom studija slučajno naišao na svoju prvu knjigu o spiritizmu, strasno se bacio na čitanje okultne literature. Već tada je pokazao i kako nema namjeru svoja iskustva ograničiti samo na usluge knjižnica, pa je dvije godine neprekidno učestvovao u spiritualnim seansama, tada masovnim i u modi. Materijale koje je prikupio u ovim seansama pretvorio je kasnije u doktorski rad.

Kada je upoznao Freuda izgledalo je da će suradnja vječno trajati. Već smo naveli razloge zbog kojih se to nije ostvarilo, ali ovdje nas najviše zanima njihov različiti pristup parapsihološkim fenomenima. Freud je znao vikati i upozoravati Junga da se kao kuge čuva "Crnog blata okultizma", iako je na samom kraju svog života napisao da je oblast parapsiholoških istraživanja "kisela jabuka", ali kada bi se nanovo rodio "sigurno bih ju zagrizao".

A parapsihološka iskustva bila su nedjeljivio dio Jungovog razumijevanja i doživljavanja svijeta, u što se jednom prilikom mogao uvjeriti i sam Freud. Kada su se 1909. godine sreli u Beču, otac psihoanalize žestoko je napao Junga zbog njegovih okultnih istraživanja. Jung je teško primio kritiku i počeo fizički drhtati od unutarnje napetosti. Kada je njegova napetost postala neizdržljiva začuo se snažan prasak na polici s knjigama iza njihovih leđa. Freud je problijedio od straha dok mu je Jung smireno objašnjavao kako je ono što su čuli dobar

primjer eksterioracije psihičke napetosti te dodao: "Sada će doći još jedan", što se uistinu i dogodilo.

Što je zapravo Jungov osnovni doprinos duhov ıosti svojeg vremena? Za razliku od velikih religioznih organizacija, zapletenih svjetovnim interesima i dogmom, nemoćnih da pruže smislen odgovor na raznolike životne izazove i probleme suvremenog svijeta, Jung nam je jasno definirao i ponudio rješenje. Smisao postojanja je traganje, uzlazno kretanje Stazom Individualizacije do konačnog cilja, ostvarenja Jastva. Za Junga Jastvo je sveukupnost psihičkih sadržaja, ali kako je i sam rekao, nisu važne riječi i različita imena, već ideje koje su ispravno shvaćene uvijek jednake. Time Junga možemo prepoznati, iako se služi drugačijim terminima, kao kršćanskog gnostika, zen-budistu ili pak alkemičara.

Najbolje je ovo objasniti na njegovom odnosu prema alkemiji. "Alkemija je podzemna struja kršćanstva", jednom je izjavio Jung strasno zaljubljen u ovu ezoterijsku disciplinu. Kada je prvi puta privukla Jungovu pažnju, alkemija je stoljećima bila mrtva. Ostala bi zaboravljena i za Junga da se u njegov život nije upleo neobičan san. Tada već slavni psihoanalitičar sanjao je kako se uputio u krilo svoje velike kuće u koje nikada nije zalazio u stvarnosti. Sanjajući dalje iznenada se našao u odaji ispunjenoj privlačnim, neobičnim rukopisima. Kada se probudio Jung se danima mučio tražeći simbliku ovog sna. A tada mu je slučajno u ruke dospio drevni kineski tekst o alkemiji "Tajna zlatnog

cvijeta". Kada je pročitao slikovito ukoričenu knjigu njegovo zanimanje za alkemiju je planulo. Zadovoljan što je došao do objašnjenja sna, uvjeren kako ga prema alkemijskim tekstovima gura njegova podsvijest, Jung je nabavio sve tada dostupne alkemijske knjige. Zahvaljujući svom poznavanju latinskog i grčkog jezika, čitao ih je u originalu, izbjegavajući nerazumijevanje prevoditelja. Vremenom Jung je stvorio najveću privatnu zbirku alkemijskih rukopisa i knjiga na svijetu.

Što ga je toliko privlačilo tada prezrenoj okultnoj disciplini? "Pronašao sam povijesnu presliku moje psihologije nesvjesnog" objasnio je Jung u jednoj knjizi. Alkemija mu je zapravo pružila ključeve do mnogih nejasnih simbola spontano nastalih u snovima pacijenata koje je liječio. Ono što je Junga posebno uzbuđivalo bila je činjenica da skoro sve te osobe nisu imale nikakva okultna ili alkemijska znanja. Po Jungu, ona, alkemija, je filozofski sustav čija je pokretačka snaga težnja da se riješi najveća ljudska tajna, odnos dobra i zla, odnosno mogućnost da se sirovi ("zli") elementi života preobraze u plemenite ("dobre"), ili alkemijskim riječnikom rečeno kamen u zlato.

Junga najviše pamtimo po terminu kolektivnog nesvjesnog, kojeg možemo shvatiti i kao "zajedničku dušu" ili "astralnu svjetlost" različitih duhovnih tradicija. No, riječi nisu važne naučio nas je Jung, već ideje koje iza njih stoje. Kao ključ razumijevanja i suživota različitih kultura, rasa i nacija. Postoji li važnija duhovna poruka u našem ratom i mržnjom zaraženom svijetu, globalnom selu izmiješanih rasa, kultura i vjera.

Kako bi što bolje shvatili zašto je Jungova podsvijest kroz propovijedi "kreirala" čudesan ezoterijski sustav znanja, prenosimo Jungov opis njegovih osobnih paranormalnih iskustava koje je opširno iznio u svojoj knjizi "Vizije, snovi, razmišljanja". Jer, osim intelektualne znatiželje za okultno, Junga je prema sadržaju propovijedi "gurnuo" i stvaran život.

Početkom 1944. godine slomio sam nogu, a nakon te nezgode uslijedio je srčani udar. U nesvjesnom stanju doživio sam viziju koja je vjerojatno započela kada sam bio na rubu smrti. Bolničarka mi je kasnije pričala: "Izgledalo je kao da ste okruženi blještavom sjetlošću." Takvu pojavu ponekad je primjećivala kod samrtnika, dodala je.

Imao sam dojam da se nalazim visoko u svemiru. Na velikoj udaljenosti ispod sebe ugledao sam zemaljsku kuglu, koja se kupala u plavoj svjetlosti. Vidio sam duboko plavo more i kontinente. Daleko ispod mojih stopala ležao je Cejlon, a u smjeru mog pogleda Indija. U moje vidno polje nije ulazila cijela zemlja, ali se njen okrugli oblik jasno raspoznavao. Daleko na lijevoj strani pružalo se ogromno prostranstvo - crvenkastožuta arabijska pustinja. Potom sam ugledao Crveno more, a sasvim iza njega nazirao se djelić Mediterana.

Na desnu stranu nisam g!edao. Znao sam da se nalazim na točci iza koje slijedi odvajanje od zemlje. Kasnije sam ustvrdio koliko se mora biti visoko u prostoru da bi se imao tako širok pogled - oko tisuću milja.

Nakon kraćeg promatranja, okrenuo sam se na drugu stranu. U moje vidno polje ušlo je nešto novo: nedaleko, ugledao sam u prostoru ogroman kameni blok tamne boje, nalik na meteor. Bio je otprilike veličine moje kuće, ali veći. Kao i ja, lebdio je u prostoru.

Slične stijene vidio sam na obali Bengalskog zaljeva. Ti su kameni blokovi bili od žutosmeđeg granita, a neki među njima bili su izdubljeni u hramove. Moja stijena predstavljala je jedan takav ogromni tmasti blok. Jedan njen ulaz vodio je u malo predsoblje. S desne strane ulaza, na kamenoj klupi, sjedio je tamnoputi Hindus u lotos položaju. Na sebi je imao bijelu halju i znao sam da me očekuje.

Kada sam se približio ulazu u stijenu dogodilo se nešto čudno: imao sam osjećaj da s mene, poput zmijske kože, sve spada. Sve čemu sam težio, što sam želio ili o čemu sam razmišljao, cjelokupna fantazmagorija zemaljske egzistencije, otpala je ili bila strgnuta s mene. Bio je to izuzetno bolan proces. Pa ipak, nešto je ostalo; činilo se da sam nastavio nositi sve ono što sam doživio ili činio, sve što se u prošlosti oko mene zbivalo. To je bilo sa mnom i ja sam bio sve to. Sastojao sam se od vlastite povijesti i osjećao sam: "Ja sam taj svežanj prošlosti, ja sam njeno ispunjenje".

Ovo iskustvo me je preplavilo osjećajem ogromne praznine, ali istovremeno i osjećajem velike punoće.

Nije više bilo ničega za čim bih žudio. Postojao sam u objektivnom stanju: predstavljao sam ono što sam bio tijekom života.

Ali i nešto drugo je privlačilo moju pažnju. Kada sam se približio ulazu postalo mi je nesumnjivo jasno da ću

stupiti u jednu osvijetljenu prostoriju i tamo sresti sve ljude kojima sam pripadao u stvarnosti.
Tamo bih konačno shvatio koju povijesnu nit smo slijedili ja i moj život. Saznao bih što je bilo prije mene, zbog čega sam nastao i prema kakvom cilju ie moj život bio usmjeren.

I dok sam tako razmišljao, odozdo, iz pravca Europe, jedna ljudska prilika je po!etjela prema meni. Bio je to moj liječnik, dr. H - uokviren zlatnim lancem. Kada se našao ispred mene uslijedila je razmjena misli, bez riječi. Dr. H je poslat sa Zemlje da mi prenese poruku kako se tamo protive mom odlasku. Nemam pravo napustiti Zemlju i moram se vratiti. U trenutku kada sam to čuo vizija je iščezla.

Bio sam duboko razočaran. Bolan proces razgolićenja bio je uzaludan. Neće mi biti dozvoljeno ući u hram i pridružiti se ljudima u čije sam društvo spadao. U stvarnosti, prošla su tri tjedna prije no što sam bio u stanju ponovno pristati na život. Nisam mogao jesti jer mi se svaka hrana gadila, a grad i planine koje sam vidio sa svog bolesničkog kreveta podsjećali su me na obojene zavjese sa crnim rupama.

Osjećao sam žestok otpor prema svom liječniku jer me je vratio u život. Istovremeno, bio sam za njega zabrinut. Obuzimala me je zastrašujuća misao da će dr. H umrijeti umjesto mene. Nastojao sam mu svim silama to objasniti, ali me on nije razumio.

I doista, ja sam bio njegov posljednji pacijent. Četvrtog travnja 1944. godine dr. H je pao u svoju postelju iz koje se više nije podigao.

Vrijedi spomenuti još jedan detalj iz tih dana. U sobi u kojoj sam ležao se osjećalo jako prisustvo svetosti. Tada sam shvatio što se podrazumjeva kada se govori o "slatkom mirisu" DUHA SVETOG. Radilo se baš o tome. U sobi se nalazila pneuma neizrecive svetosti. Ranije nikada ne bih mogao pretpostaviti da je takvo iskustvo moguće. Nije se radilo o tvorevini imaginacije. Vizije i iskustva bili su krajnje realni; ništa subjektivno im se nije moglo pripisati - sve je odlikovala krajnja objektivnost. Počeo sam razmišljati, možda se čovjek mora približiti smrti kako bi stekao neophodnu slobodu da govori o njoj. Ne radi se o mojoj želji za životom nakon smrti. U stvari, više bih volio da ne potkrepljujem takve ideje. Ipak, u cilju krajnje istine, moram priznati kako se u meni bude, bez moje želje ili svjesnog napora, misli takve prirode.

Parapsihologija drži kako se znanstveno vrijednim dokazom o životu nakon smrti može smatrati činjenica da se mrtvi pojavljuju - bilo kao duhovi ili posredstvom medija - i pričaju stvari koje samo njima mogu biti poznate. Ali uprkos tome što doista postoje takvi jasno posvjedočeni slučajevi, ostaje pitanje da li duh ili glas uistinu pripadaju pokojnoj osobi ili predstavljaju psihičku projekciju, te da li ono što duh ili glas izgovaraju doista potiče od preminule osobe ili iz znanja koje može biti prisutno u nesvjesnom.

Pitanje besmrtnosti se spontano nameće i u tolikoj mjeri je neiskorjenjivo, da moramo učiniti napor i stvoriti neku vrstu stava o tom problemu. Ali kako?

Pretpostavljam da to možemo učiniti uz pomoć nagovještaja koje nam šalje nesvjesno, kao naprimjer u snovima. Nesvjesno nam pomaže tako što nam nešto

govori ili tako što nam upućuje slikovite nagovještaje. Ono također posjeduje i druge načine da nas obavijesti o stvarima koje ne možemo znati ni uz kakvu pomoć logike. Mislim na fenomen sinhronosti, predosjećaja i snova koji se obistinjuju. Prisjećam se jednog događaja za vrijeme Drugog svjetskog rata, kada sam se vraćao kući iz Bolingena. Iako sam uz sebe imao knjigu, nisam mogao čitati jer mi se od trenutka kada je vlak krenuo počela nametati vizija nekog tko se davi. Svo vrijeme putovanja nisam se mogao osloboditi ove vizije. Djelovala je zlokobno i pomislio sam: "Što se desilo, možda neka nesreća"? Iz vlaka sam izišao u Erlenbahu i krenuo kući pješice, još uvijek uznemiren zbog opisane slike. U vrtu su se igrala djeca moje druge kćeri. Djeca su izgledala prilično uznemireno, pa sam ih upitao: "Pa, u čemu je stvar?". Odgovorili su kako je Adrijan, tada najmlađi od dječaka, pao u vodu na mjestu gdje se nalazi sklonište za čamce. Tamo je duboko i kako nije znao plivati, dječak se skoro udavio. Iz vode ga je u posljednji trenutak izvadio njegov stariji brat. To se događalo upravo u onom trenutku kada sam u vlaku imao takvu viziju. Nesvjesno me upozoravalo. Zbog čega onda ne bi bilo u stariju obavijestiti me i o drugim stvarima.

Prilično rano sam shvatio kako je za mene neophodno da podučavam figure nesvjesnog, ili onu drugu grupu koju je često nemoguće razlikovati od prve "duhove pokojnika". Takav susret imao sam prvi puta kad sam se nalazio na proputovanju kroz gornju Italiju, kuda sam 1910. godine pošao biciklom s jednim prijateljem. Na povratku kući išli smo od Pavie ka Veroni, gdje smo

prenoćili uz jezero. Tu sam sanjao san koji je poremetio naše planove o daljnjem putovanju. U snu sam se našao na jednom skupu duhova iz prethodnih stoljeća. Vodili smo razgovor na latinskom jeziku. Jedan gospodin sa dugom kovrčavom vlasuljom obratio mi se i uputio teško pitanje, čije se suštine kada sam se probudio, nisam mogao sjetiti. Razumio sam ga, ali nisam posjedovao odgovarajuće znanje kako bih mogao odgovoriti na latinskom. Stoga sam se osjetio duboko ponižen i s tim osjećajem sam se probudio. U trenutku samog buđenja sjetio sam se knjige na kojoj sam tada radio, WANDLUNGEN UND SYMBOLE DER LIBIDO, i osjetio se duboko infierioran jer nisam bio u stanju odgovoriti na pitanje duha, te sam odmah sjeo na vlak i vratio se kući, svom poslu. Morao sam raditi i pronaći odgovor. Novo iskustvo o evoluciji duše nakon smrti imao sam - otprilike godinu dana poslije smrti moje supruge - kada sam se jedne noći naglo probudio sa svješću da sam bio s njom u Južnoj Francuskoj, u Provansi, gdje sam proveo cijeli dan u njezinom društvu. Ona se tamo nalazila da bi proučavala legendu o Graalu. To mi je izgledalo značajno jer je ona umrla prije no što je o tome završila rad. Misao da moja supruga i nakon svoje smrti nastavlja raditi na svom duhovnom razvoju - bez obzira što pod tim podrazumijevali - učinila mi se punim značenja i predstavljala je još jednu potvrdu za moje poimanje onostranog života. Sa psihološkog stanovišta, izgleda da bi onostrani život trebao predstavljati logični nastavak psihičkog života čovjeka u starosti. Sa starenjem, kontemplacija, razmišljanje, unutarnje predstave dobijaju, prirodno, sve značajniju ulogu u ljudskom životu. U starosti čovjek počinje pred

svojim duhovnim okom odvijati traku sjećanja i sanjareći počinje sebe prepoznavati u unutarnjim i vanjskim slikama prošlosti. To podsjeća na pripremanje za budući život kao što, prema Platonu, filozofija predstavlja pripremanje za smrt.

Jedna misao mi se spontano nameće: svijet je, kako ga ja poimam, isuviše jedinstven da bi u njemu postojala onostranost u kojoj je zakon suprotnosti sasvim odsutan. I tamo je priroda koja na izvjestan način opet potječe od Boga. Svijet u koji stupamo nakon smrti bit će veličanstven i užasan, poput Boga i nalik svekolikoj prirodi koju poznajemo. Isto tako ne mogu zamisliti da će patnja potpuno nestati. Iskustvo koje sam doživio u vizijama iz 1944. godine - oslobađanje od tjelesnih stega i spoznaja smisla - pružilo mi je, doduše, osjećaj najdubljeg blaženstva. Ipak, i tamo je postojala tama, i čudno nestajanje ljudske topfine.

Ako na polju stvaranja nema nikakve nesavršenosti, nikakve prvobitne greške, zbog čega bi se javio bilo kakav poriv za stvaranjem, bilo kakva žudnja za daljnjim usavršavanjem? Zašto bi bogovi bili i najmanje zainteresirani za čovjeka i stvaranje svijeta? Za beskrajni kontinuitet Nidana lanca? Uostalom, bolnoj iluziji postojanja Budha suprotstavlja svoj quod non, a kršćanin nadu u skorašnji dolazak kraja svijeta.

Čini mi se vjerojatnim da na onom svijetu takoder postoje ograničenja, ali da su duše mrtvih u stanju da tek postepeno otkriju gdje leže granice oslobođenog stanja. Negdje "izvan" mora postojati neka determinanta, nužnost koja upravlja svijetom, koja teži tome da se stavi točka na stanja duše nakon smrti. Ova

kreativna determinanta kako je ja zamišljam odlučuje koje će duše ponovno zaroniti u rođenje. Pretpostavljam da za izvjesne duše stanje trodimenzionalnog postojanja predstavlja daleko veće blaženstvo od onoga u vječnosti. Ali to možda ovisi od mjere ispunjenosti odnosno neispunjenosti koju su takve duše ponijele sa sobom iz svoga ovozemaljskog postojanja.

Moguće je da svako novo vraćanje u trodimenzionalni život nema više nikakvog značenja kada duša dosegne izvjestan stupanj spoznaje; u tom slučaju, duša se više ne bi morala vraćati, jer je dublji stupanj znanja ugušio u njoj želju za ponovnim otjelovljenjem. Tada bi duše nestale iz trodimenzionalnog svijeta i postigle ono što budisti nazivaju nirvanom. Osjećaj za vječnost može se međutim dosegnuti jedino ukoliko imamo u vidu ono najviše moguće. Samo svijest o našoj skučenoj zatvorenosti u sebe tvori vezu sa neograničenošću nesvjesnog. S tim uvjerenjem., sebe istovremeno doživljavamo kao ograničene i vječne, kao jedno i drugo. Svijest da našu izuzetnost čini naša posebnost - to jest, da smo krajnje ograničeni također nam daje moć za sticanje svijesti o beskonačnom. Samo tada!

Kristijan Jelinčić

Prva propovijed

Zapisao:
C.G. Jung

Mrtvi se vrate iz Jeruzalema, gdje ne nađoše ono što su tražili. Molili su me da ih pustim unutra i tražili moju riječ, i tako sam počeo moje učenje.

Harken: Počeh s prazninom. Praznina je isto što i punina. U beskonačnosti punina nije bolja od praznine. Praznina je i prazna i potpuna. Jednako bismo mogli reći bilo što za prazninu, kao na primjer, bijela je, ili crna, ili opet, nije, ili je. Nešto što je beskrajno i vječno ne posjeduje kvalitete, budući posjeduje sve kvalitete.

Praznninu ili puninu nazivamo Pleroma.

U tom pogledu i razmišljanje i postojanje prestaju, budući da vječno i beskrajno ne posjeduje kvalitete. U njemu nema postojanja, jer bi se tada razlikovalo od Plerome, i posjedovalo bi kvalitete koje bi ga razlikovale kao nešto različito od Plerome.

U Pleromi je ništa i sve. Beskorisno je razmišljati o Pleromi, to bi značilo samouništenje. Biće nije u Pleromi, već u sebi. Pleroma je i početak i kraj stvorenih bića. Ono prodire u njih kao što sunčeva svjetlost prodire kroz zrak. Iako Pleroma prodire kroz sve, ipak biće u tome nema udjela, kao što cijelo prozirno tijelo nije ni svjetlo ni tama u svjetlu koje kroz njega prolazi. Mi smo, dakle, Pleroma sama po sebi, budući smo dio vječnog i beskrajnog.

Ali mi nemamo udjela u tome, iz Plerome smo zauvijek udaljeni; ne duhovno ili privremeno, već bitno, jer se razlikujemo od Plerome u našoj suštini bića, koje je ograničeno vremenom i prostorom.

Pa ipak budući smo dijelovi Plerome, Pleroma je isto tako u nama. Čak i u najmanjem dijeliću Pleroma je beskrajna, vječna, i cjelovita, jer male i velike kvalitete sadržane su u njoj. To je ta praznina koja je svugdje cjelovita i trajna. Samo simbolično, prema tome, govorim o stvorenim bićima kao dijelu Plerome. Jer, zapravo, Pleroma nigdje nije podijeljena, budući je praznina. Mi smo isto tako cjelovita Pleroma, jer simbolično, pleroma je najmanji djelić (samo kao privid, ne kao postojanje) u nama i slobodan nebeski svod iznad nas. Ali čemu onda govoriti o Pleromi uopće, kad je sve i ništa? Govorim o njoj kako bih počeo negdje, i isto tako kako bih vas oslobodio obmane da negdje, bez ili unutar, postoji nešto stalno, ili na neki način postojeće, od početka. Svaka nazovi-stalna i izvjesna stvar je samo relativna. To samo po sebi je već stalno i izvjesno što ga čini podložnim promjeni. Što je promjenjivo, prema tome, je biće. Stoga, da li je to jedna stvar koja je

stalna i izvjesna zato što ima kvalitete: ili je čak kvaliteta sama po sebi.

Pitanje se pojavljuje: Kako je biće nastalo? Stvorena bića su došla kao prolazna, ne kao Biće: budući stvoreno biće predstavlja samu kvalitetu Plerome, kao što ne-stvoreno predstavlja vječnu smrt.

U svako vrijeme i na svakom mjestu je stvoreno, u svako vrijeme i na svakom mjestu je smrt. Pleroma ima sve, osobitost i ne-osobitost. Osobitost je Biće. Ono je osobito. Osobitost je njegova suština, pa prema tome njegova različitost. Zato isto tako razlikuje kvalitete Plerome koje to nisu. Razlikuje ih od svoje vlastite prirode. Zato mora govoriti o kvalitetama Plerome koje to nisu.

Koja korist, kažete vi, govoriti o tome?

Sami ste rekli, nema koristi od razmišljanja o Pleromi?

To ja rekoh vama, da vas oslobodim zablude da smo sposobni razmišljati o Pleromi. Kada razlučimo kvalitete Plerome, govorimo sa

stajališta vlastite osobitosti i u svezi s vlastitom osobnošću. Ali nismo rekli ništa u svezi Plerome. Imajući u vidu našu vlastitu osobnost, nije potrebno govoriti, zbog čega možemo dovoljno razlikovati sami sebe. Naša priroda je osobitost. Ako niste iskreni prema toj prirodi ne razlikujemo se dovoljno. Prema tome moramo napraviti razlike u kvaliteti.

Kakvo je zlo, pitate, u nerazlikovanju nekoga?

Ako nemamo sposobnost razlikovanja, udaljavamo se od vlastite prirode, od Bića. Padamo u neosobitost, koja je druga kvaliteta Plerome. Padamo u samu punuću i prestajemo biti bića. Prepuštamo se rastapanju u praznini. To je smrt bića. Stoga umiremo u potpunosti, jer se ne razlikujemo. Odatle prirodna težnja bića prema osobitosti, borba protiv primarne, pogibeljne jednakosti. To se zove PRINCIP INDIVIDUALNOSTI.

Taj princip je suština bića. Iz toga možete vidjeti zašto su nerazlikovanje i nerazličitost velika opasnost za biće.

Zbog toga moramo razlikovati kvalitete plerome. Te kvalitete su PAROVI SUPROTNOSTI, kao na primjer:

Djelovanje i Nedjelovanje.
Punina i Praznina.
Živo i Mrtvo.
Različito i Jednako.
Svjetlo i Tama.
Vruće i Hladno.
Sila i Materija.
Vrijeme i Prostor.
Dobro i Zlo.
Ljepota i Ružnoća.
Jedno i Mnoštvo.

Parovi različitosti su kvalitete Plerome koji to nisu jer svaki je u ravnoteži sa svojim parom. Budući smo mi Pleroma sama po sebi.

isto tako imamo sve te kvalitete u sebi. Jer je osnova naše prirode razlikovanje, što znači:

1. *Ove kvalitete su različite i odvojene u nama jedna od druge; prema tome nisu u ravnoteži slobodne, ali su djelotvorne. Stoga su žrtve parova suprotnosti. Pleroma je razdor u nama.*
2. *Kvalitete pripadaju Pleromi, i samo u ime i u znak različitosti možemo i moramo ih posjedovati i živjeti ih. Moramo razlikovati sami sebe po tim kvalitetama. U Pleromi su one uravnotežene i slobodne, u nama nisu. To što se razlikujemo od njih izbavljuje nas.*

Kada težimo dobrom ili lijepom, tada zaboravljamo našu prirodu, koja je osobitost, i predajemo se kvalitetama Plerome, koje su parovi suprotnosti. Radimo kako bismo postigli dobro i lijepo, dok istovremeno polažemo uporište zlu i ružnom, budući su u Pleromi oni jedno s dobrim i lijepim. Kada, ipak ostanemo vjerni našoj vlastitoj prirodi, koja je osobitost, razlikujemo se po dobru i lijepu, a prema tome

istovremeno i prema zlu i ružnom. I stoga ne padamo u Pleromu, uglavnom u prazninu i uništenje.

Ali kažete, prigovarajući, ta različitost i jednakost su isto tako kvalitete Plerome. Kako bi bilo onda, ako težimo različitosti? Da li smo, ako tome težimo, nevjerni svojoj vlastitoj prirodi? I moramo li ništa manje biti prepušteni jednakosti kada težimo različitosti? Ne smijete zaboraviti da Pleroma nema kvaliteta. Stvaramo ih kroz razmišljanje. Ako, prema tome, težite različitosti ili jednakosti, ili bilo kojoj drugoj kvaliteti, idete za mišlju koja izlazi iz Plerome. Koliko god da pratite te misli, opet padate u Pleromu, i dosežete različitost i jednakost istovremeno. Ne vaše razmišljanje, već vaše postojanje je osobitost.

Prema tome ne različitosti, kako mislite, morate težiti; već VAŠEM VLASTITOM POSTOJANJU. U suštini, prema tome, postoji samo jedna težnja, prema vašem vlastitom postojanju. Ako imate tu težnju nećete trebati znati ništa o Pleromi i njenim

kvalitetama, a ipak ćete doći do pravog cilja vrlinama vašeg vlastitog postojanja. Kako se misao otuđuje od postojanja, to znanje moram vam ja pronaći pomoću kojega ćete držati vašu misao na uzici.

U noći su mrtvi stajali uza zid i jadikovali: Imali bismo znanje boga. Gdje je bog? Da li je bog mrtav?

Bog nije mrtav, Sada, kao i uvijek, on živi. Bog je Biće, jer on je nešto određeno, i prema tome različit od Plerome. Bog je kvaliteta Plerome, i sve što sam rekao o Biću je istinito u odnosu na njega.

On se razlikuje od stvorenih bića po tome, jer je nedefiniraniji i neodređeniji od njih. On je manje različit od stvorenih bića, jer je temelj njegovog postojanja djelotvorna potpunost. Samo dokle je određen i različit

on je Biće, i u istoj mjeri je manifestacija djelotvorne potpunosti Plerome.

Sve što ne razlikujemo pada u Pleromu i postaje slobodno zbog svoje suprotnosti. Ako, prema tome, ne razlikujemo boga, djelotvorna potpunost za nas prestaje postojati. Osim toga, bog je sama Pleroma, kao što je svaki najmanji djelić u stvorenom i nestvorenom Pleroma sama po sebi.

Djelotvorna praznina je priroda vraga. Bog i vrag su prve manifestacije praznine, koju nazivamo Pleroma. Nevažno je da li Pleroma je ili nije, budući u svemu postoji ravnoteža i praznina. Ali ne Biće. Do sada kako su bog i vrag Bića oni ne razlikuju jedno drugo. već stoje jedno nasuprot drugog kao djelotvorna suprotnost. Ne trebamo dokaz njihovog postojanja. Dovoljno je to što moramo uvijek govoriti o njima. Čak kada oni i ne bili, Biće, zbog svog suštinskog razlikovanja, bi ih zauvijek nanovo razlikovalo od Plerome.

Sve što je razlučivanje uzelo od Plerome je jedan par suprotnosti. Bogu, prema tome, uvijek pripada vrag. Ta

neodvojivost je toliko bliska, kao što vas vlastiti život uči vidjeti, koliko je i sama Pleroma neuništiva. Prema tome, jasno je da i jedno i drugo stoje vrlo blizu Pleromi u kojoj su sve suprotnosti spojene i prestaju postojati.

Bog i vrag se razlikuju po kvalitetama punine i praznine, stvaranja i uništavanja. DJELOSTVORNOST je zajednička oboma. Djelotvornost ih je spojila. Djelotvornost, prema tome, stoji iznad oboje; dobro je iznad boga, budući da kao posljedica, ujedinjuje puninu i prazninu.

Postoji bog kojeg vi ne poznajete, jer ga je zaboravio ljudski rod. Nazivamo ga ABRAXAS. Još je neodređeniji od boga i vraga. Taj bog može se razlikovati i nazvali smo ga bog HELIOS ili sunce. Abraxas je posljedica. Ništa ne stoji njemu nasuprot nego nedjelotvornost; prema tome njegova djelotvorna priroda slobodno se razvila. Nedjelotvornost ne postoji, prema tome nije opstala. Abraxas stoji iznad sunca i iznad vraga. On je nevjerojatna vjerojatnost, nestvarna stvarnost. Kad bi Pleroma imala postojanje, Abraxas bi bio njena manifestacija. To je djelotvornost sama po sebi, ne neka određena posljedica, već posljedica općenito.

On je nestvarna stvarnost, budući nema određenu posljedicu.
On je isto tako Biće, zato što se razlikuje od Plerome.
Sunce ima određeni učinak, a isto tako i vrag.
Zašto nam se čine djelotvorniji od neodređenog Abraxasa. On je snaga, trajanje, promjena.

Mrtvi se sada uznemiriše, jer oni bijahu kršćani.

Treća propovijed

Zapisao:
C.G. Jung

Kao izmaglica što se diže blizu vode, mrtvi pridoše bliže i viknuše:

Govori nam dalje o vrhovnom bogu.

Teško je saznati boga Abraxasa. Njegova moć je najveća, jer čovjek ga opaziti ne može. Iz sunca on izvlači beskrajno dobro (SUMMUM BONUM); iz vraga beskrajno zlo (INFINUM MALUM): a iz njega dolazi ŽIVOT neodredljivi, majka dobra i zla.

Manji i slabiji život se činio od SUMMUM BONUMA: prema tome isto tako je teško razumjeti da je Abraxas nadmašio čak i sunce po snazi, koji je sam sjajni izvor cjelokupne snage života.
Abraxas je sunce, i istovremeno vječno usisavajuće ždrijelo praznine, omalovaženi i raskomadani vrag.

Snaga Abraxasa je dvojaka: ali vi je ***ne vidite, jer za*** *vaše oči zaraćene suprotnosti ne postoje.*

Što bog-sunce govori je život.
Što vrag govori je smrt.

No, Abraxas izgovara svetu i ukletu riječ koja je život i smrt istovremeno.
Abraxas začinje istinu i laž, dobro i zlo, svjetlo i tminu, istom riječju i istim djelom. Otud je Abraxas strahotan. On je blistav poput lava u trenutku kad obara svoju žrtvu. On je lijep kao proljetni dan.

On je veliki bog Pan i također mali.
On je bog Priap.

On je čudovište podzemnog svijeta, polip s tisuću
krakova, klupko krilatih zmija, mahnitost.
On je hermafrodit najranijeg nastanka.
On je bog žaba i krastača koje žive u vodi i izlaze na
kopno, čiji zbor se uzdiže u podne i u ponoć.
On je obilje koje traži sjedinjenje s prazninom.
On je sveto začeće.
On je ljubav i ubojica ljubavi.
On je svetac i njegov izdajnik.
On je najsjajnija svjetlost dana i najtamnija noć ludila.
Pogledati ga znači sljepoća.
Saznati ga znači bolest.
Obožavati ga znači smrt.
Plašiti ga se, to je mudrost.
Ne odupirati mu se, to je iskupljenje.

Bog prebiva iza sunca, vrag iza noći. Što bog daje od sunca, vrag usisa u noć. Ali Abraxas je svijet, njegovo postajanje i njegov prolazak – Na svaki dar koji bog dobije od boga-sunca vrag stavi svoju kletvu.

Sve što vi zaklinjete od boga-sunca začetak je jednog djela vraga.
Sve što vi stvarate s bogom-suncem daje djelotvornu snagu vragu.

On je strahotni Abraxas.
On je najmoćnije stvorenje, i u njemu stvorenje se boji njega samog.
On je manifestacija suprotnosti Pleromi i njenoj praznini.
On je strah sina od majke.
On je majčina ljubav prema sinu.
On je užitak zemlje i okrutnost nebesa.
Pod njegovim pogledom čovjek se okameni.
U njegovom prisustvom nestaje pitanje i nestaje odgovor.
On je život stvorenja.
On je čin razlikovanja.
On je ljubav čovjeka.
On je govor čovjeka.
On je pojava i sjena čovjeka.
On je iluzorna stvarnost.

Sada su mrtvi urlali i bjesnili, jer bili su nesavršeni.

Četvrta propovijed

Zapisao:
C.G. Jung

Mrtvi su ispunili prostor mrmljajući i rekoše; Pričaj nam o bogovima i vragovima, o prokletima!

Bog-sunce je najviši bog, vrag je njegova suprotnost. Prema tome, imate dva boga. Ali postoji puno uzvišenih i dobrih stvari i puno zlih. Među njima su dva boga-vraga; jedan je Gorući, drugi je Rastući.

Gorući je DRVO ŽIVOTA . . Širio se, zahvaćao žive stvari.

Eros je izgorio i umro. Ali drvo života je raslo polako i stalno kroz neizmjerno puno vremena.

Dobro i zlo je ujedinjeno u plamenu.

Dobro i zlo je ujedinjeno u rastu drveta. U njihovoj božanstvenosti stoje život i ljubav jedno nasuprot drugog. Nebrojeno kao zvijezda je broj bogova i vragova. Svaka zvijezda je bog, i svaki prostor koji zvijezda ispunjava je vrag. Ali prazna-punina cjeline je pleroma. Čin cjeline je Abraxas, kojem samo nedjelovanje stoji kao suprotnost.

Četiri je broj najvećih bogova, kao što je četiri broj mjera na svijetu.

Jedan je početak, Bog-sunce.

Dva je Eros; jer je on povezao dvoje i raširio se u svjetlosti.

Tri je Drvo života, jer ono je ispunilo prostor tjelesnim oblicima.

Četiri je Vrag, jer je on otvorio sve što je bilo zatvoreno. Sve što je u obliku tjelesne prirode on uništava; on je uništitelj po kome se sve pretvara u ništavilo.

Meni, kojem je znanje bilo dato mnogostrukošću i različitosti dobrog, to je izvor. Ali jao vama, koji ste zamijenili ove mnoge nespojive jednim jedinim bogom.

Zbog toga što činite stvorili ste patnju koja se hrani nerazumijevanjem, i sakatite stvorenje čija su priroda i svrha razlikovanje. Kako možete biti vjerni svojoj vlastitoj prirodi kada pokušavate promijeniti više u jedno? Ono što vi činite bogovima jednako se čini vama. Svi vi postajete jednaki i prema tome, vaša je priroda osakaćena.

Jednakosti neće prevladati u ime boga, već u ime čovjeka. Jer bogova je više, dok je ljudi tek nekoliko. Bogovi su moćni i mogu izdržati raznolikost. Jer kao zvijezde oni čekaju u samoći, odvojeni jedan od drugog neizmjernim daljinama. Stoga oni bivaju zajedno i trebaju zajedništvo, kako bi mogli podnijeti svoju odvojenost. U ime iskupljenja ja vas učim da odbacite istinu, u čije ime sam ja bio odbačen.

Mnogostrukost bogova odgovara mnogostrukosti čovjeka. Nebrojeni bogovi iščekuju ljudsko stanje. Nebrojeni bogovi su bili ljudi.

Čovjek dijeli prirodu bogova. On od bogova dolazi i u bogove se vraća.

Prema tome, kao što to nije služilo da se osvrćete na Pleromu, to nije služilo da bi se obožavala višestrukost bogova. Najmanje od svega je služilo obožavanju prvog boga, djelotvornog obilja i SUMMUM BONUM.

Našom molitvom ne možemo dodati ništa, i ništa uzeti; jer je djelotvorna praznina progutala sve. Svjetlom obasjane bogove iz božanskog svijeta.

To je mnogostruko i širi se u beskraj i raste. Bog sunce je vrhovni vladar svijeta. Mračni bogovi iz zemaljskog svijeta.. Oni su jednostavni i nepovratno slabe i nestaju. Vrag je najniži gospodar zemaljskog svijeta. duh mjeseca, satelit zemlje, manji, hladniji, i mrtviji od zemlje. Nema razlike u moći između božanskih bogova i zemaljskih bogova. Božanski bogovi uvećavaju, zemaljski bogovi umanjuju. Ne može se izmjeriti čin nijednog od njih.

Peta propovijed

Zapisao:
C.G. Jung

Mrtvi su se rugali i vikali: Nauči nas, budalo, o Crkvi i svetoj Pričesti. Svijet bogova je postao manifest duhovnosti i seksualnosti. Božanski se pojavljuju u duhovnosti, zemaljski u seksualnosti. Duhovnost je začeće i primanje. Ona je poput žene pa je stoga nazivamo MATER COELESTIS, božanska majka. Seksualnost uzrokuje i stvara. Ona je poput muškarca, pa je stoga nazivamo PHALLOS, zemaljski otac. Seksualnost muškarca je više zemaljska, seksualnost žene je više duhovna. Duhovnost muškarca je više

nebeska, ide u veće. Duhovnost žene je više zemaljska, ide u manje. Lažljivost i đavolsko je duhovnost žene koje ide u veće. Svako mora ići na svoje vlastito mjesto. Muškarac i žena postaju vragovi jedno prema drugom kada ne dijele svoje duhovne puteve, jer je priroda Bića razlikovanje.

Seksualnost muškarca ima zemaljski tok, seksualnost žene duhovni. Muškarac i žena postaju vragovi jedno prema drugom ako ne razlikuju svoju seksualnost. Muškarac će se razlikovati po manjem, žena po većem. Muškarac će razlikovati samog sebe po duhovnosti i po seksualnosti. On će nazvati duhovno Majka, i postaviti je između neba i zemlje. On će nazvati seksualno Phallos, i postaviti ga između sebe i zemlje. Jer su Majka i Phallos nadljudski demoni koji otkrivaju svijet bogova. Oni su za nas učinkovitiji od bogova, jer su vrlo slični našoj vlastitoj prirodi. Ne razlikujete li sami sebe od seksualnosti i duhovnosti, i ne odnosite li se prema njima kao prirodi koja se nalazi iznad i prije, tada ste im prepušteni kao kvaliteta Plerome. Duhovnost i seksualnost nisu vaše kvalitete, nisu stvari koje posjedujete i koje sadržite u sebi. Ali one posjeduju i sadržavaju vas; jer one su moćni demoni, manifestacije

bogova, i one su prema tome, stvari koji dosežu izvan vas, postojeći u njima samima. Nijedan muškarac nema duhovnosti u sebi, ili seksualnosti u sebi. Ali stajao je pred sudom duhovnosti i seksualnosti. Nijedan čovjek prema tome, nije pobjegao ovim demonima. Sudit ćemo im kao demonima, i kao zajednički zadatak i opasnost, zajednički teret koji nam je život udijelio. Stoga je život za vas isto tako zajednički zadatak i opasnost, kao što su bogovi, a prvi veliki Abraxas. Čovjek je slab, stoga je zajedništvo neophodno. Ako vaše zajedništvo nije u znaku Majke, onda je u znaku Phallosa. Patnja i bolest nije zajedništvo. Zajedništvo u svemu je osipanje i nestajanje. Razlikovanje vodi u osamu. Osama je suprotna zajedništvu. Ali zbog ljudske slabosti prema bogovima i demonima i njihovom nepobjedivom sudu zajedništvo je nužno, ne zbog čovjeka, već zbog bogova. Bogovi vas prisiljavaju na zajedništvo. Koliko god da vas prisiljavaju, toliko je zajedništvo nužno, više je zlo. U zajedništvu pustite svakog čovjeka da se pokori drugima, da se održi zajedništvo, jer vam je potrebno. U osami jedan će čovjek biti iznad drugih, da mu svaki čovjek može prići i izbjeći ropstvo. U zajedništvu će biti

suzdržanost. U osami će biti rastrošnost. Zajedništvo je dubina. Osama je visina. Prava mjera u zajedništvu pročišćava i čuva. Prava mjera u osami pročišćava i raste. Zajedništvo nam daje toplinu, Osama nam daje svjetlost.

Šesta propovijed

Zapisao:
C.G. Jung

Demoni seksualnosti prilaze našoj duši kao zmija. Napola je ljudska i pojavljuje se kao misao-želja. Demoni duhovnosti silaze u našu dušu kao bijela ptica. Napola je ljudska i pojavljuje se kao želja-misao. Zmija je zemaljska duša, napola demonska, duh, i srodna dušama umrlih. Stoga, isto tako, ona vrvi u zemaljskim stvarima, tako je se ili bojimo ili nas tjera neumjerena želja. Zmija ima prirodu žene. Ona traži društvo mrtvih u vlasti zemaljske čarolije, onih koji nisu pronašli put izvan onog koji vodi u celibat. Zmija je bludnica. Ona luduje s vragovima i

zlim duhovima; nestašni tiranin i mučitelj, zavodljiva družini najvećeg zla. Bijela Ptica je napola nebeska duša čovjeka. Ona bude uz Majku, s vremena na vrijeme silazeći. Ptica ima prirodu čovjeka, i ona je djelotvorna misao.

Ona je čedan i osamljen, vjesnik Majke. Ona leti visoko iznad zemlje. Ona iziskuje celibat. Ona donosi znanje od onih dalekih koji su otišli prije i koji su usavršeni. Ona nosi našu riječ Majci. Ona zagovara, ona upozorava, ali ona nema snagu kojom bi se mjerila s bogovima. Ona je žila sunca. Zmija ide ispod i svojom lukavošću ona onesposobljava falusnog demona, ili ga tjera. Ona previše popušta podmuklim mislima zemaljskog, mislima koje pužu kroz svaku rupu i svaki procjep s čežnjom. Zmija, bez sumnje, to ne želi, ali mora nam biti od koristi. Ona bježi od nas, i tako nam pokazuje put, koji mi s našim ljudskim razumom ne bismo mogli naći.

Prezrivim pogledom mrtvi progovore: Prestani s tim govorom o bogovima i demonima i dušama. Jer to nam je već dugo vremena znano.

Sedma propovijed

Zapisao:
C.G. Jung

Ali kada dođe noć mrtvi opet pristupiše žalosna izgleda i rekoše: Ima još jedna stvar koju smo zaboravili spomenuti. Uči nas o čovjeku.

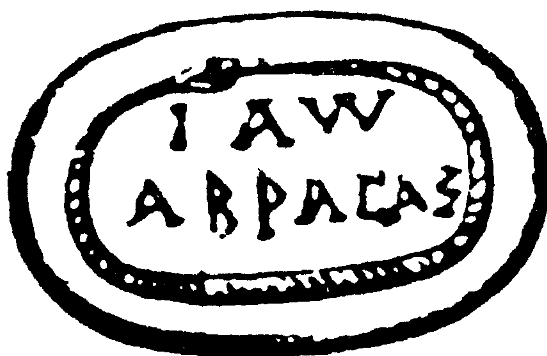
Čovjek je prolaz, kroz koji vanjski svijet bogova, demona i duša prolazi u unutarnji svijet; iz većeg u manji svijet. Malen i prolazan je čovjek. Već je on iza vas, i još jednom se nalazite u beskrajnom prostoru, u manjem unutarnjem beskraju. Na neizmjernoj udaljenosti stoji jedna jedina Zvijezda u zenitu.

To je jedan bog tog jednog čovjeka. To je njegov svijet, njegova Pleroma, njegovo božanstvo. U tom

svijetu čovjek je Abraxas, stvoritelj i razoritelj njegovog jedinog svijeta. Ta Zvijezda je Bog i cilj čovjeka. To je njegov jedan Bog vodič. U njemu čovjek ide na počinak. Prema njemu vodi dugačko putovanje duše nakon smrti. U njemu sjaji poput svjetla sve ono što čovjek donese iz većeg svijeta. Tom jednom Bogu čovjek će se moliti. Molitva pojačava sjaj Zvijezde. Ona je most preko smrti. Ona priprema život za manji svijet i ublažava beznadne žudnje većeg svijeta. Kada veliki svijet postane hladan, Zvijezda gori. Između čovjeka i njegovog Boga ne stoji ništa toliko dugo koliko čovjek može odvratiti pogled od vatrenog prizora Abraxasa. Čovjek ovdje, Bog tamo. Slabost i praznina ovdje, tamo vječna stvaralačka snaga. Ovdje ništa osim tame i hladne izmaglice. Tamo Sunce.

Našto su mrtvi ostali bez riječi i izgubili se poput dima iznad pastirove vatre, koji je kroz noć čuvao svoje stado.

POJMOVNIK

ABRAXAS

ABRAKSAS, ABRASAKS (vlastito ime)
Etimološki: pojam je stvorio gnostik Bazilid (oko 120. godine poslije Krista), očigledno iz hebrejskog *beraka* = blagoslov.
(vlastito ime) Bog prvog ili drugog reda u Gnosticizmu povezan s astrološkim simbolizmom. Postoji (u Gnostika) 365 nebesa i njihov je veliki Arhont **Abrasaks** jer njegovo ime ima simboličnu vrijednost 365, tako da simbolična vrijednost njegova imena obuhvaća sve i upravo se zbog toga godina sastoji od jednakog broja dana." (Hipolit Rimski, *Pobijanje svih herezi,* I, 7, oko 230. g; cf. Hippolyte de Rome, *Refutation de toutes les heresies,* prij. na franc. izd. Rieder, 1928, u dva sv)

Abraxas = a + b + r + a + x + a + s
= 1 + 2 + 100 + 1 + 60 + 1 + 200
= 365.

Gema s urezanim imenom Abraksasa ili s prikazom boga, najčešće pijetlove glave, ljudskog tijela, s dvije zmije umjesto nogu, koji desnom rukom zamahuje bičem, a u lijevoj drži štit. Služi kao amajlija.

Magična formula, najčešće ispisana na amajliji, koja božje Ime Abraksas, bilo kao izvedenicu iz hebrejskog *beraka* (blagoslov) bilo iz *abrak* (munja, grom), sadrži u iskrivljenom obliku *abrakadabra* (potvrđeno 1560. g. u Ambroise Pare, *Anatomie).*

AION, EON (grč.) **=** vrijeme, vijek, život, sudbina, vječnost.
1. Vječnost u smislu kozmičkog ciklusa ili dugotrajnog razdoblja jedinstvenog vremena, era. "Pod ‚Sedam Vječnosti' podrazumijevamo eone ili razdoblja..." (H.P.Blavatsky, *Tajna doktrina,* sv. I, str. 13).
2. Bog posrednik između transcendentnog najvišeg Boga i svijeta, npr. Mitra, *Agathos Daimon* u Hermetizmu, Oziris-Serapis u Aleksandriji.

3. Vječna sila emanirana iz najvišeg Bića koje upravo putem nje djeluje u svijetu. Pojavljuje se kao impersonalna Ideja i personalni Duh. "Praroditeljica porodi četiri Aiona, pa još četiri i bijahu jedna lijeva i jedna desna Praroditeljica, Svjetlost i Tama. Kasnije, poslije svih koji su rođeni ranije, izađe još jedan nakazni Aion..."(ofiti, apud Epifan, *Panarion,* IV. st, XXV, 5). Valentin navodi trideset Eona (Bezdan, Muk, Otac, Istina...) (cf. *Panarion,* XXXI) Tako shvaćeni Eoni su božji atributi ili Imena kao stvari ili slijed. Porijeklo vuku iz Plotinovih hipostaza i kabalističkih *sefirot.*

Bijela Ptica = vjerojatno isto što i Duh Sveti.

Falos (grč.), phallus (lat.) = muški spolni organ životinje ili čovjeka kao amblem plodnosti i znak svete sposobnosti razmnožavanja Prirode. U kultnim svetištima simbol je Života.

Gnoza (grč.) = spoznaja

Spoznaja što vodi izbavljenju. To dakle nije niti znanje niti vjera, nego mudrost što se odnosi na svete misterije i za posljedicu ima spasenje (shvaćeno kao povratak sebi, Jednom). Gnoza se pojavljuje u obliku mita, diskursa ili mitskog diskursa.

"Jedini spas čovjeku jest spoznaja (*gnosis*) boga."

GNOSTICIZAM

Gnosticizam. Vjerski i ezoterični kršćanski pokret kronološki omeđen I. i V. st, a kulturno područjem helenističke civilizacije. Bitna odrednica pokreta jest put spoznaje što čovjeku shvaćenom poput stranca u svijetu pribavlja izbavljenje.

Glavne *teme* Gnosticizma su: preporuka čuvanja tajne, osporavanje vidljivog svijeta potčinjenog neumitnosti sudbine, odbacivanje judaističkog Boga smatranog demijurgom, dakle tvorcem zla, vjerovanje u nespoznatljivog i nedostupnog

Boga iz kojeg emaniraju Eoni koji sačinjavaju Pleromu, vraćanje duha Jednomu kroz anđeoske planetarne sfere putem gnoze.

Putovi: a) teorijski (negacija, ekstaza, analogija); b) praktični (imitacija, teurgija, mistika).

Helios = bog Sunca

Infinum malum = Beskrajno zlo

Prijap = grčki bog vina

Pleroma (grč.) = Punoća, ispunjenje (Ivan 1:16, Kološanima 2:9)

Praznina = Ain Soph, bezgraničnost, Bog kao Apsolut u hebrejskoj Kabali ili transcendentalna praznina, ništavilo u budističkoj terminologiji.

Summum Bonum = Najveće dobro

Zmija = vjerojatno isto što i kundalini u hinduističkoj tradiciji.